

„...az út szélén...”

Győri Péter

Hajléktalanügyi országos konferencia 2015. Balatonföldvár

„...az út szélén...”

*Akkor most **gondolkodjunk** saját teendőinken - mit is tehetünk – itt és most – inkább **reálisan** számbavéve „**a feladatot**” - inkább „**alulnézetből**” – az út szélére sodort sorsokat nem átlépve – az odasodrás mechanizmusait sem feledve*

*Minden ppt óhatatlanul egyszerűsít és általánosít: **itt** most elsősorban **a legnehezebb helyzetben lévők** kapcsán gondolkodnánk*

- I. Ki vagyok én? (önmeghatározások)**
- II. Kik vannak az út szélén? (már akikkel találkozunk)**
- III. A szétesett élet (egy szétesett országban)**
- IV. Célok – perspektívák**
- V. Összefoglalás - „a lényeg”**

A photograph of a person lying on a mat on the floor in a room. The wall is covered in hand-drawn sketches of furniture, including a television, a window, and a birdcage. A large speech bubble is overlaid on the image, containing the text "I. Ki vagyok én?".

I. Ki vagyok én?

Önmeghatározások

Énkép – önbecsülés - énerő

*csöves (12), hontalan (2), nincs semmije,
rokkant csöves, nincs lakása, rossz, szar (11),
fedél nélküli csöves, nincs otthona, kegyetlen szar,
önkéntes csöves, félhajléktalan, kirekesztett a világból,
csöves-otthonatlan, szerencsétlenül járt, nem ingyenélő,
csőlakó, szerencsétlen idétlen, öntörvényű,
utcán élő ember, reménytelen, öntörvényű tahó,
nyomorék, reménytelen eset, kellemetlen,
csavargó, kilátástalan (5), a rendszer áldozata,
földönfutó(2), szomorú tanult ember, nulla, csóró szegény,
földönfutó szakadt, nagyon nyomorult, szegény, szociális rászoruló,*

Megkérdeztük a fedél nélkül élő embereket, hogy

„Mondhatjuk-e azt, hogy Ön hajléktalan?”

majd feltettük azt a kérdést, hogy

„Milyen más szóval tudnánk legjobban jellemezni az Ön helyzetét?”

Az erre adott szó szerinti válaszok szerepelnek itt.

(Győri Péter: Fedél nélkül élők)

Hajléktalan vagyok – nem vagyok hajléktalan

F3-2014		A kérdés helye				
		Köz-terület en	Éjjeli menedékh elyen	Átmeneti szállón	Egyéb szállón	Együtt
Hajléktalannak tartja-e magát?	Igen	81	74	66	64	73
	Nem	10	17	23	24	17
	nem tudja, nem válaszol	9	9	11	12	10
	együtt (%)	100	100	100	100	100
	N (fő)	2934	2747	3134	870	9685

Hajléktalan – lakástalan - otthontalan

A photograph of a person lying on a patterned blanket on a sidewalk next to a metal wall. The person is wearing a dark jacket and a white mask. A speech bubble is overlaid on the image, containing the text "II. Kik vannak az út szélén? (már akikkel találkozunk)".

II. Kik vannak az út szélén?

(már akikkel találkozunk)

Február Harmadika Munkacsoport
Gyorsjelentés a 2014. évi hajléktalan-adatfelvételtől

Tíz hajléktalan ember közül hat
elmúlt ötven éves 2014 februárjában

"Mindenkinek legyen otthona!"

Itt, ebben a hazában.

Február Harmadika Munkacsoport
Gyorsjelentés a 2014. évi hajléktalan-adatfelvételtől

Tíz hajléktalan ember közül öt legfeljebb
8 általános iskolai osztályt végzett el 2014 februárjában

"Mindenkinek legyen otthona!"

Itt, ebben a hazában.

Február Harmadika Munkacsoport
Gyorsjelentés a 2014. évi hajléktalan-adatfelvétélről

Tíz hajléktalan ember közül kettőt-hármat a környezete
cigánynak tart 2014 februárjában

"Mindenkinek legyen otthona!"

Itt, ebben a hazában.

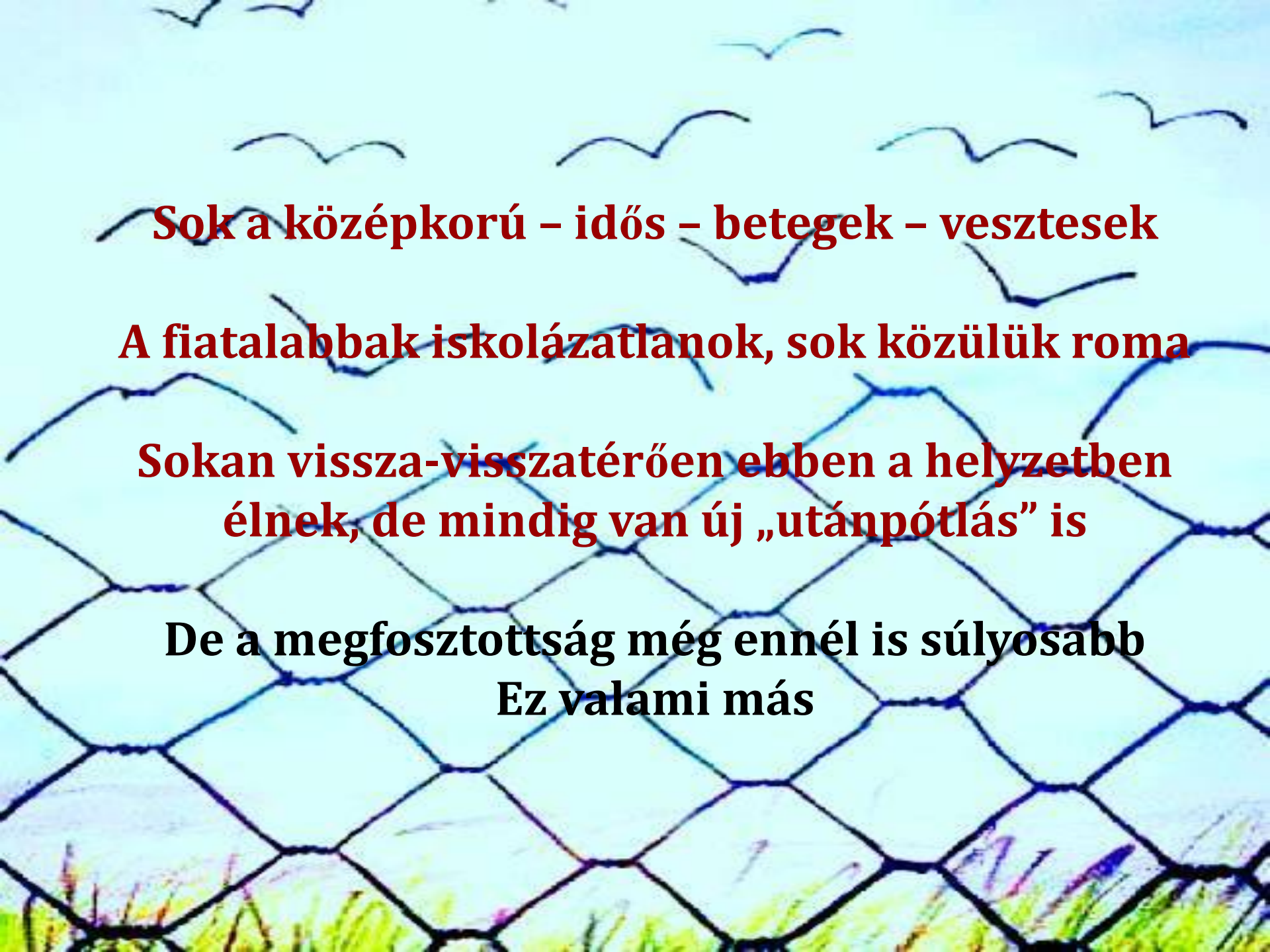
Február Harmadika Munkacsoport
Gyorsjelentés a 2014. évi hajléktalan-adatfelvételtől

Tíz hajléktalan ember közül négyen még nem voltak
hajléktalan helyzetben egy évvel korábban

"Mindenkinek legyen otthona!"

Itt, ebben a hazában.

Sok a középkorú – idős – betegek – vesztesek

A fiatalabbak iskolázatlanok, sok közülük roma

**Sokan vissza-visszatérően ebben a helyzetben
élnek, de mindig van új „utánpótlás” is**

**De a megfosztottság még ennél is súlyosabb
Ez valami más**

III. A szétesett élet (egy szétesett országban)

Gyerek és család

(szétválás után újrakezdők, miből is?!)

A hajléktalan emberek többségének (2/3-ának) van egy, vagy több gyereke. (Hol vannak ezek a gyerekek?!)

A gyerekesek többségének nem is egy, hanem kettő, vagy több gyereke van.

Minden ötödik átmeneti szálló lakó nagycsaládos lenne (három vagy több gyereke van), ha együtt élne gyerekeivel.

Ez az arány lényegesen magasabb, mint a népesség egészében.

Ha összeszámolnánk, a válaszadó hétezer hajléktalan embernek összesen legalább 8500 gyereke született: ezeknek a gyerekeknek az apja, vagy az anyja ma hajléktalan...

A gyerektelenek többsége (71 %) egyben hajadon/nőtlen, soha nem élt házasságban.

Van-e az Ön ismerősei, rokonai, családtagjai közül valaki, aki hajléktalan?	Országos reprezentatív lakossági felmérés Medián-Menhely 2013. március			
	Budapest	város	falu	Együtt
Van	6 %	6 %	9 %	7 %

**több, mint 600 ezer embernek
egészen közvetlen tapasztalatai
vannak a hajléktalan élethelyzetről**

Február Harmadika Munkacsoport
Gyorsjelentés a 2014. évi hajléktalan-adatfelvételtől

Munka-, jövedelemhiány
(megélhetés - miből is?!)

**Tizenkét hajléktalan ember közül egynek volt
rendszeres munkája 2014 februárjában**

"Mindenkinek legyen otthona!"

Itt, ebben a hazában.

Február Harmadika Munkacsoport
Gyorsjelentés a 2014. évi hajléktalan-adatfelvételről

Munka-, jövedelemhiány
(megélhetés - miből is?!)

**Tíz hajléktalan ember közül
kettőnek volt
alkalmi munkája 2014
februárjában**

"Mindenkinek legyen otthona!"

Itt, ebben a hazában.

Február Harmadika Munkacsoport
Gyorsjelentés a 2014. évi hajléktalan-adatfelvételről

Munka-, jövedelemhiány
(megélhetés - miből is?!)

Tíz hajléktalan ember közül majdnem
három élt
gyűjtögetésből, kukázásból,
kéregetésből 2014 februárjában

"Mindenkinek legyen otthona!"

Itt, ebben a hazában.

Február Harmadika Munkacsoport
Gyorsjelentés a 2014. évi hajléktalan-adatfelvételtől

Munka-, jövedelemhiány
(megélhetés - miből is?!)

**Tíz hajléktalan ember
közül kettő kapott
önkormányzati segílyt
2014 februárjában**

"Mindenkinek legyen otthona!"

Itt, ebben a hazában.

Február Harmadika Munkacsoport
Gyorsjelentés a 2014. évi hajléktalan-adatfelvételről

Munka-, jövedelemhiány
(megélhetés - miből is?!)

Tíz hajléktalan ember közül
egynek **semmi pénze nem volt**,
mások segítették 2014
februárjában

"Mindenkinek legyen otthona!"

Itt, ebben a hazában.

„Aki nem dolgozik, ne is egyék!”

Mi mennyi? 2015	Ft/hó
Foglalkoztatást helyettesítő támogatás	22 800
RSzS	max. 46 662
Közfoglalkoztatási bér	bruttó 79 155
Álláskeresői járadék (90 nap)	max. 105 000
Nyugdíj előtti álláskeresői segély	42 000
Keresetpótló juttatás	47 493 – 79 155
Rokkantsági ellátás minimum összege	27 900
Rehabilitációs pénzbeli ellátás minimális összege	27 900 -37 200
Időskorúak járadéka	22 800 – 37 050
Családi pótlék	12 200 – 16 000
Gyes	28 500
Minimálbér	bruttó 105 000
Öregségi nyugdíjminimum	28 500

„Fölépítjük a munka társadalmát” ...

A szétesett élet

Szétesett család – nincs család

Elveszett, odahagyott gyerek – nincs gyerek

Elveszett munka – nincs (rendes) munka

Jövedelemnélküliség – alig jövedelem

**Még a „tisztos szegénység” helyett is inkább nyomor,
de inkább még annál is rosszabb**

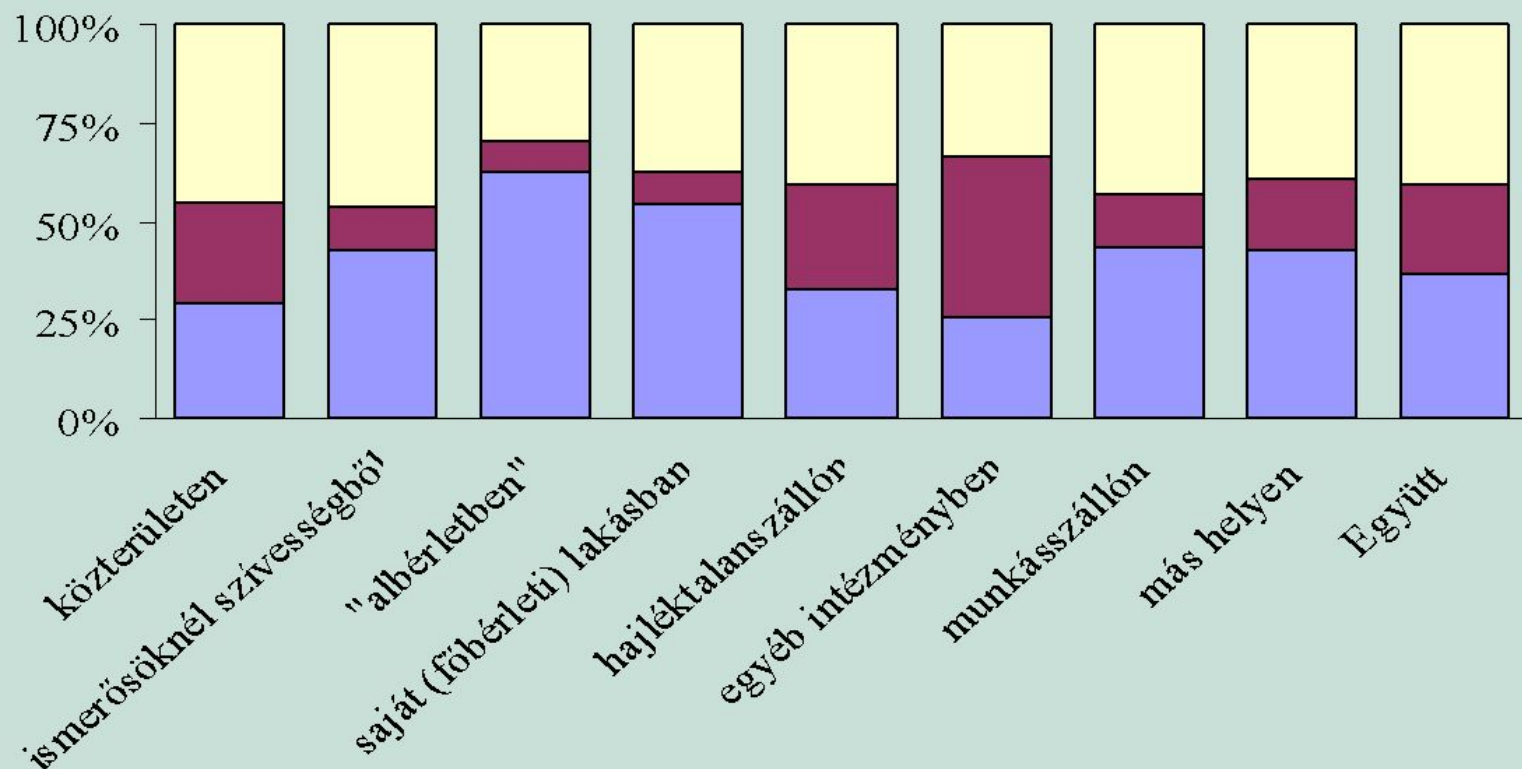
Ez valami más

A black and white photograph of a person sleeping on a sidewalk, covered with a patterned blanket. Above their head is a thought bubble containing a drawing of a hand holding a gun. A large speech bubble is overlaid on the right side of the image, containing the text 'IV. Célok – perspektívák'.

IV. Célok – perspektívák

Budapest 2013		A kérdezés helyszíne, intézménytípus				
		Utcai szolgálat	Éjjeli menedékhe- ly	Átmeneti szállás	Egyéb szálló	Együtt
Mit gondol, hol fog aludni egy hét múlva?	közterületen	59%	1%	1%	3%	16%
	ismerősöknél szívességből	9%	1%	0%	0%	3%
	"albérletben"	3%	2%	1%	1%	2%
	saját (főbérleti) lakásban	1%	0%	0%	0%	0%
	hajléktalanszállón	9%	75%	80%	59%	59%
	egyéb intézményben	1%	1%	3%	20%	3%
	munkásszállón	2%	2%	5%	1%	3%
	más helyen	4%	2%	1%	1%	2%
	nem tudom	13%	16%	9%	17%	13%
	Együtt	100%	100%	100%	100%	100%
	N	1053	1050	1662	395	4160

Mit gondol, lesz-e valamilyen a jövőben olyan helyzetben, hogy lakásban lakjon?

Hol lakott egy évvel ezelőtt?

☐ igen
 ☐ nem
 ☐ nem tudom

Február Harmadika Munkacsoport
Gyorsjelentés a 2014. évi hajléktalan-adatfelvételtől

Tíz hajléktalan ember közül három gondolta azt, hogy
fog még lakásban lakni életében
2013 februárjában

"Mindenkinek legyen otthona!"

Itt, ebben a hazában.

Budapest 2013		Mit gondol, lesz-e valamikor a jövőben olyan helyzetben, hogy lakásban lakjon?				
		igen	nem	nem tudom	Együtt	N
Mit gondol, lesz-e valamikor olyan helyzetben, hogy rendszeres bejelentett munkája legyen?	igen	69%	8%	23%	100%	1531
	nem	19%	52%	29%	100%	1211
	nem tudom	14%	11%	75%	100%	1207
	Együtt	37%	23%	41%	100%	3949

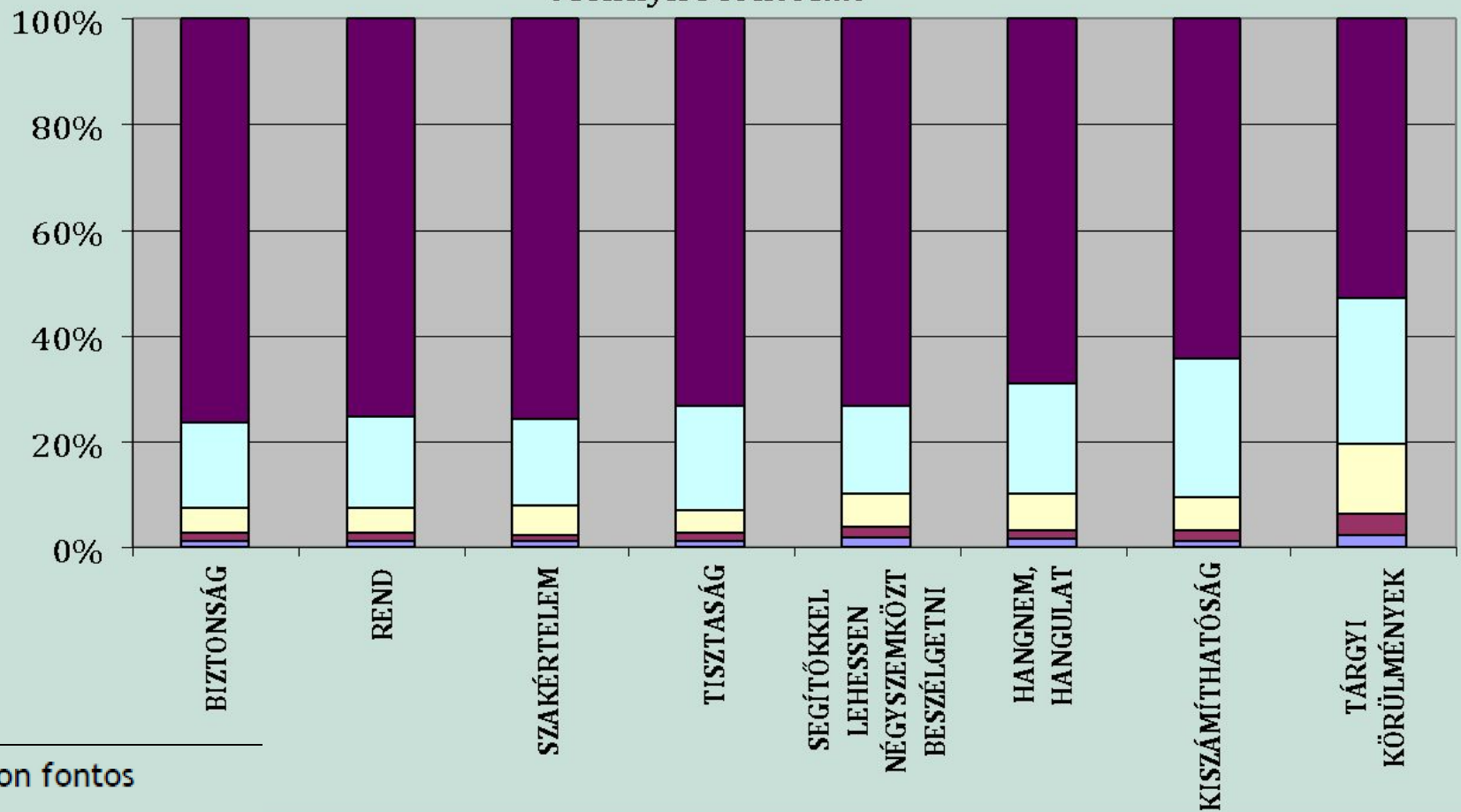

Ki segít nekem? Rajtam? Miben segít?

**Mit kaphatok én ezektől az emberektől?
Ezek a helyeken?**

Budapest, 2012	A kérdezés helye				
Mi kellene ahhoz, hogy ne kelljen utcán, vagy hajléktalan szállón aludnia?	Közterület	Éjjeli menedék-hely	Átmeneti szálló	Egyéb intézmény	Együtt
pénz	79%	72%	74%	68%	74%
szociális segítségnyújtás	24%	28%	32%	26%	29%
visszamehessek családomhoz	9%	11%	6%	8%	8%
semmi, bármikor tudok változtatni	2%	3%	2%	2%	2%
nem tudom	6%	5%	4%	6%	5%

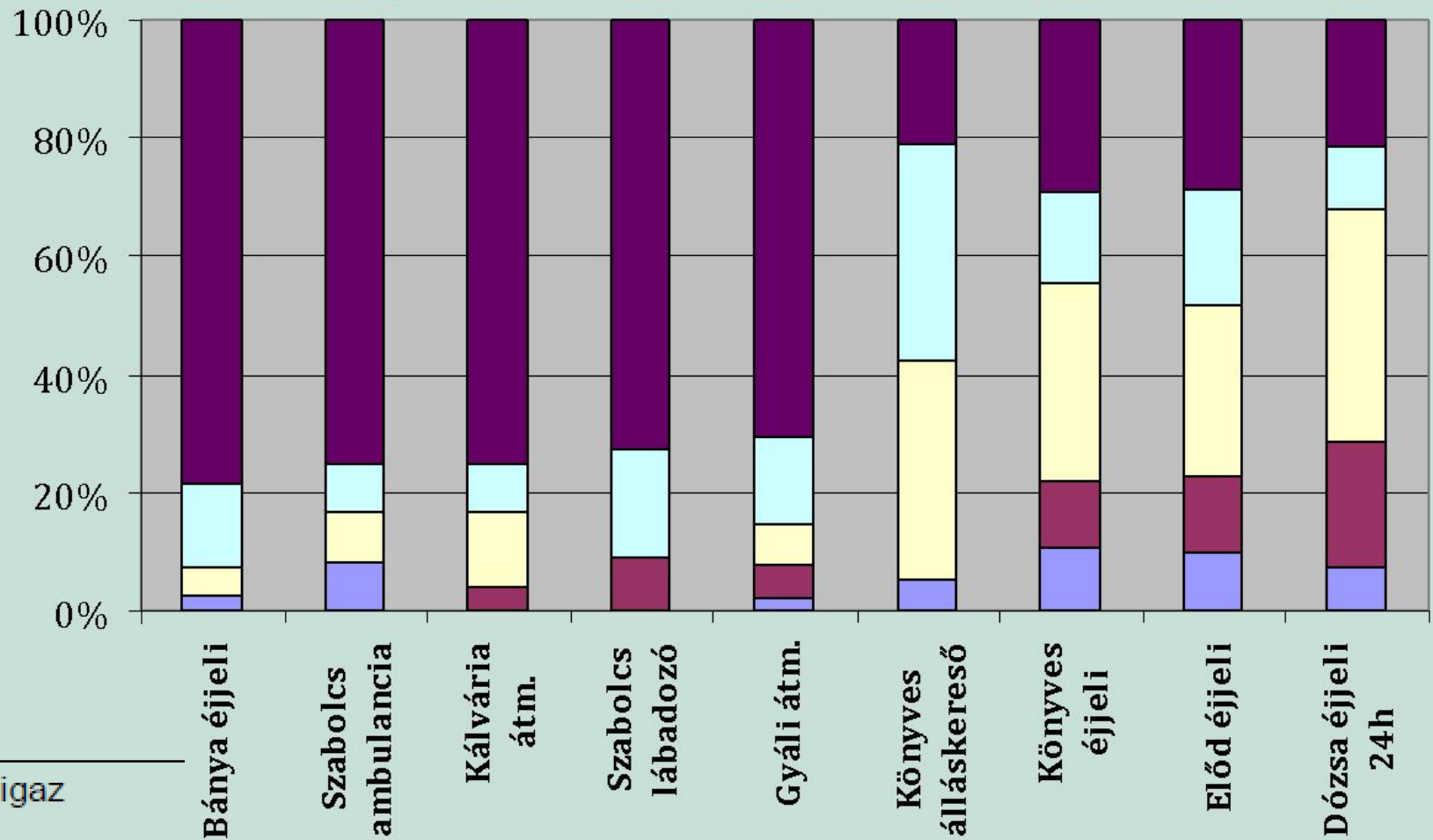
Mennyire fontos...?

- Nagyon fontos
- Fontos
- Közepesen fontos
- Nem túl fontos
- Egyáltalán nem fontos

Győri Péter: Munkánk tükre - Ügyfél-elégedettségi vizsgálat a BMSZKI-ban

Kellő segítséget kapok itt, hogy helyzetem javuljon

- Teljesen igaz
- Inkább igaz
- Igaz is és nem is
- Inkább nem igaz
- Egyáltalán nem igaz

Győri Péter: Munkánk tükre - Ügyfél-elégedettségi vizsgálat a BMSZKI-ban

V. Összefoglalás - „a lényeg”

„A másik világból való kiindulás és építkezés”
(reflexív segítség)

Mit lehet tenni, ha a másik („a másik”?!) világa darabokra szétesett?

értékek

munka

normák

gyerekek

önértékelés

család

célok

A szétesett élet

Céltalan élet

„Hagyjanak engem békén!”

Beletörődés

Elnyújtott öngyilkosságok

Egynapos örömök, szubkultúrák, csoportok

Mennyire szétesett?

A segítők

Céltételezés

Projektek

Lakhatás

Foglalkoztatás

...

Programok, tervek

Félreértés-e ez?

**Miközben a
kapuk
bezáródnak**

Ingatlanpiaci árak

Munkaerőpiac

**Szociális
szolgáltatások**

**Lakásfenntartási
támogatás**

Pénzbeli ellátások

...

Hogyan adjunk célt, értelmet?

Szétesett életek egy szétesett országban...

„...egy pillanatig nem jutott eszembe egyetlen vígasztaló szó sem...”

(Identity /film/46p 40mp)

https://en.wikipedia.org/wiki/Identity_%28film%29

Saját erőt?
Énmegerősítést?

...

A szétesett élet

Kiesett, kiilleszkedett

**Miből? Amibe a társadalom, intézmények szocializáltak
iskola, család, munka, normák**

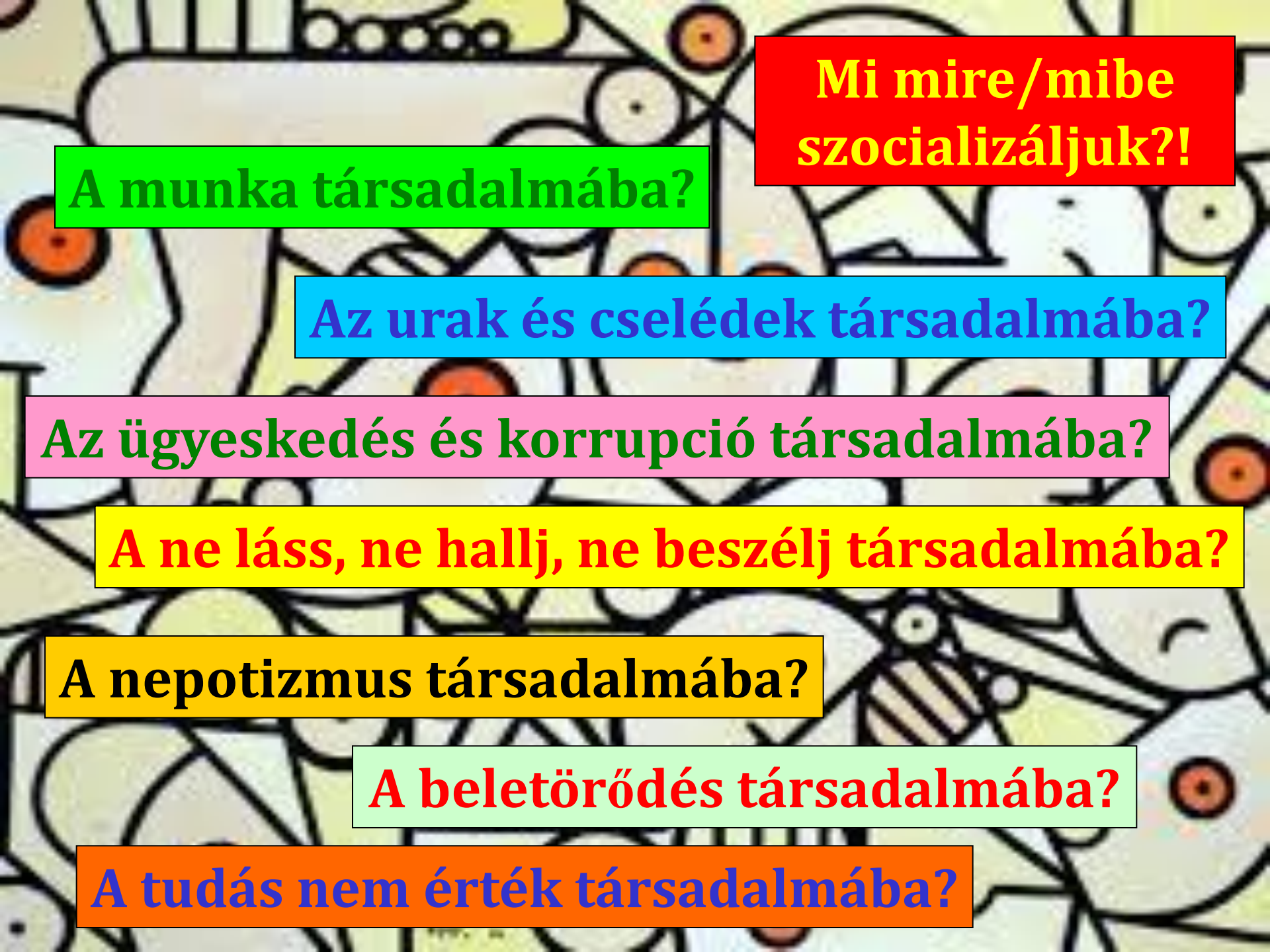
És nincsenek meg a reszocializáció mechanizmusai

És nincsenek meg a reszocializáció eszközei, feltételei

Ki, mibe is szocializálódott?

**Mi is az a
„valami
más”?!**

**Mi mire szocializáljuk?!
normák, értékek, szabályok**

**Mi mire/mibe
szocializáljuk?!**

A munka társadalmába?

Az urak és cselédek társadalmába?

Az ügyeskedés és korrupció társadalmába?

A ne láss, ne hallj, ne beszélj társadalmába?

A nepotizmus társadalmába?

A beletörődés társadalmába?

A tudás nem érték társadalmába?

Happy End nincs?!

*...ezt mindenki maga tölti
ki...*

(én is...)

...a saját, egyéni felelősségére...

Vonat, 2015

Fekete vonat, 1970

Gerilla, 1968
Umblav tu phenye
Gazsi cigány...

„...az út szélén...”

Hajléktalanügyi országos konferencia – 2015, Balatonföldvár

Köszönöm a figyelmet!

És utólag is köszönöm a fokozott és értő figyelmet!